

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	52-654-01-125
Дата	03.09.2023 г.

ДО

Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52-ТО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

12.13
[Signature]

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организация на дейността на Народното събрание внасяме законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование заедно с мотиви и предварителна оценка на въздействието съгласно методологията - приложение към чл. 70, ал. 3 от правилника.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Вачев
Деница Сачева -
Денскава Тихова
Мария Амирова
Илиана Жекова
Гая Василева
Иорданка Георгиева

ПРОЕКТ

ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ**

(Обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г., изм. и доп., бр. 98 от 2016 г., изм., бр. 105 от 2016 г., бр. 58 от 2017 г., изм. и доп., бр. 99 от 2017 г., изм., бр. 24 от 2018 г., изм. и доп., бр. 92 от 2018 г., изм., бр. 108 от 2018 г., бр. 24 от 2019 г., доп., бр. 42 от 2019 г., изм., бр. 100 от 2019 г., бр. 101 от 2019 г., изм. и доп., бр. 17 от 2020 г., бр. 82 от 2020 г., изм., бр. 17 от 2022 г., изм. и доп., бр. 34 от 2022 г., изм., бр. 102 от 2022 г., изм. и доп., бр. 11 от 2023 г., изм., бр. 102 от 2023 г., изм. и доп., бр. 23 от 2024 г., бр. 27 от 2024 г., бр. 69 от 2024 г., бр. 26 от 2025 г.)

§ 1. В чл. 214 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „учител-наставник“ се заменят с „базов учител“.

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) Практическата подготовка на лицата по ал. 1 в детските градини и училищата се осъществява под ръководството на базови учители.“

3. Създават се алинеи 4, 5 и 6:

„(4) Изискванията към базовия учител, функциите и дейността му се определят в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

(5) Базовият учител се определя от директора на детската градина или училището по предложение на висшето училище.

(6) Базовият учител получава допълнително трудово възнаграждение при условията и по реда на държавния образователен стандарт за нормирането и заплащането на труда.“

4. Досегашната ал. 3 става ал. 7.

§ 2. В ал. 1 на чл. 227 се създава изречение второ:

„Кариерно развитие е и възлагането на функция на учител методик на лица, заемащи учителски длъжности.“

§ 3. Създава се чл. 227а:

„Чл. 227а (1) Началникът на регионалното управление на образованието може да възложи извършване на методическо подпомагане на учители в предучилищното образование или на учители по съответния учебен предмет на лица, заемащи длъжност

старши учител или главен учител в детска градина или училище на територията на областта, които са изразили съгласие за това.

(2) Броят на учителите методици в предучилищното образование, съответно по учебни предмети в училищното образование за територията на областта се определя от началника на регионалното управление на образованието.

(3) Изискванията към лицата по ал. 1, условията и редът за възлагане и прекратяване на функцията по методическо подпомагане, както и задълженията на учителите методици се определят в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

(4) Учителят методик извършва методическото подпомагане в рамките на установеното работно време по трудовото си правоотношение, като изпълнява задълженията си в детската градина или училището с намалена норма преподавателска работа, определена в държавния образователен стандарт за нормирането и заплащането на труда. Методическото подпомагане се извършва по график, определен от началника на регионалното управление на образованието след съгласуване с директора на детската градина или училището – работодател на учителя методик.

(5) Функцията по методическо подпомагане се прекратява със заповед на началника на регионалното управление на образованието:

1. по искане на учителя методик;
2. при съществено или системно неизпълнение на задълженията по методическо подпомагане;
3. при прекратяване на трудовото правоотношение на учителската длъжност;
4. при намаляване на броя на учителите методици вследствие намаляване на общия брой на учителите в предучилищното образование съответно учителите по даден учебен предмет в училищното образование в областта.

(6) Разходите за изпълнение на задълженията по ал. 1 се изплащат на учителя методик чрез директора на детската градина или училището – негов работодател.“

§ 4. Създава се нов чл. 228:

„Педагогическата работа на педагогическите специалисти не може да се оценява въз основа на документите, които той е длъжен да съставя.“

Вносители:

Красимир Вълчев
Деница Сачева
Десислава Иванова
Мария Анимирова
Елисавета Николова
Габриел Василев

Горданка Франдєнова

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование

Методическата подкрепа е важна функция и право на всеки педагогически специалист. Съгласно ЗПУО регионалните управления на образованието осъществяват методическа подкрепа, но поради ограничения си числен състав и множество други функции по организация и контрол, които са им възложени, това не може да се прави в достатъчна степен и с ефективно обхващане на всички образователни институции и педагогически специалисти. Поради това предлагаме регламентиране на функции и статут на учители методисти. Предложението е това да бъдат най-добрите учители от съответните области и по съответните дисциплини, на които да им бъдат възложено допълнително функции по методическо подпомагане въз основа на заповед и създадена организация от началника на регионалното управление на образованието. Предлагаме те да продължат да работят като учители в образователни институции, но при намалена норма преподавателска работа, като през освободеното им време изпълняват функциите на учители методисти.

Практическата подготовка на студентите, обучаващи се за придобиване на педагогическа квалификация, се осъществява от училища и детски градини – партньори на висшите училища, наричани базови училища и детски градини. Тъй като изпълнението на тази дейност изисква финансиране на базовите училища и детски градини от висшите училища, последните често не финансират в достатъчна степен тази важна част от подготовката на студентите. Затова предлагаме регламентиране на статут на базовите учители. Регламентирането на статута на базовите учители ще позволи да се дефинират ясно функциите и дейността им, както и да се предвиди ред за целево им финансиране. Целевото финансиране ще осигури предвидимост и стимули за ефективно осъществяване на дейността по практическата подготовка на студентите, обучаващи се за придобиване на педагогическа квалификация.

Културата на формализъм в системата на образованието, по наше мнение, е една от основните пречки за развитието и подобряването на образователните резултати. Едно от нейните проявления е фокусът върху документа, а не върху съдържанието на дейността. Когато учителите биват оценявани въз основа на документ, те получават сигнала, че е най-важно да си попълни документ, а не да си работил с децата и учениците. Образованието

е дейност, при която ефектът и резултатите не следва да се измерват с обема на попълнените документи. И когато системата не може да оцени качеството на педагогическата работа, тя замества тази невъзможност с оценка на документа. Така се възпроизвежда културата на формализъм. Въвеждането на принципа, че педагогическата работа не може да се оценява въз основа на документ би накарало МОН, РУО и всички оценяващи органи в системата да фокусират оценяването върху усилията и ефективността на педагогическата работа, а не върху документа и формални критерии.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Вачев
Деница Савева
Венеслава Янкова
Мария Димитрова
Илиана Ненева
Ганя Василева
Йорданка Франческа

Предварителна оценка на въздействието на законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование

1. Основания на законодателната инициатива

Законопроектът има за цел да регламентира статута и функциите на базовите учители и учителите методисти, както и да въведе принцип за елиминиране на формализма при оценяване на педагогическата работа на педагогическите специалисти. Базови учители са учителите подпомагащи практическата подготовка за студентите в педагогически специалности. Тези функции и понастоящем се осъществяват от учители в училищата и детските градини партньори (т. нар. базови училища и детски градини) на висшите училища, обучаващи за придобиване на педагогическа квалификация. Техният статут, обаче не е регламентиран, а липсата на целево финансиране за дейността е причина за ниското допълнителното възнаграждение и липсата на стимули ефективно да се осъществява практическата подготовка. Регламентирането на статута на базовите учители ще позволи да се дефинират ясно функциите и дейността им, както и да се предвиди ред за целево им финансиране.

Регламентирането на статута и дейността на учителите методисти и има за цел да усилва функциите по методическа подкрепа. В момента те се осъществяват от служителите в регионалните управления на образованието, но техният брой не е достатъчен и не е възможно да се осъществи достатъчно интензивна подкрепа.

Културата на формализъм в системата на предучилищното и училищното образование е един от основните фактори, който спъва подобряването на образователните резултати и повишаването на мотивацията за работа. Оценяването на работа на педагогическите специалисти на база документи възпроизвежда културата на формализъм и дава сигнал към тях, че е по-важно да са попълнили документа, отколкото да си работил с децата и учениците. Въвеждането на принципа педагогическата работа да не се оценява въз основа на документ има за цел да префокусира оценяването на образователните институции и педагогическите специалисти към резултатите, педагогическата работа и ефективността на политиките им.

2. Заинтересовани страни

- Министерството на образованието и науката;
- регионалните управления на образованието;
- училищата и детските градини;
- педагогическите специалисти;
- децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование.

3. Анализ на разходите и ползите

Изпълнението на законопроектът предполага допълнителни бюджетни разходи условно изчислени на 6,8 млн. евро, в т. ч. 4,3 млн. евро за целогодишно финансиране на възнаграждения и осигуровки на учители методисти и 2,5 млн. евро за целево финансиране на базовите училища и детски градини за финансиране на допълнителните възнаграждения на учителите в тях, които подпомагат практическата подготовка на студентите, обучаващи се за придобиване на педагогическа квалификация. Предложението за регламентиране на принцип педагогическата работа да не се оценява въз основа на документ не изисква допълнителни бюджетни средства.

Допълнителни ползи от приемането на законопроекта са свързани с повишаване на качеството на педагогическото образование и педагогическата работа чрез:

- увеличаване на интензивността на методическата подкрепа;
- гарантиране на ефективна практическа подготовка на студентите, обучаващи се за придобиване на педагогическа квалификация;
- преодоляване на културата на формализъм в системата.

4. Административна тежест и структурни промени

Законопроектът не води до необходимост от структурни промени и до допълнителна административна тежест. Напротив, ефективното реализиране на принципа на педагогическата работа да не се оценява въз основа на документ има за потенциал да съществено да намали административното натоварване на педагогическите специалисти.

ВНОСИТЕЛИ:

Красимир Велчев
Деница Салева
Александра Димитрова
Мария Амирова
Илиана Николова
Ганя Василева
Йорданка Франдъкова